

**Collaborative Information Literacy Assessments:
Strategies for Evaluating Teaching and Learning**

บทวิจารณ์หนังสือ
Book Review

โดย
เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง¹
Therdsak Maitaouthong

Mackey, Thomas P., & Jacobson, Trudi E., editors. (2010). **Collaborative Information Literacy Assessments: Strategies for Evaluating Teaching and Learning**. New York: Neal-Schuman. 242p.

¹ปร.ด. อาจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: therdsakm@swu.ac.th

การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญในการสอนการรู้สารสนเทศที่บูรณาการในหลักสูตรการศึกษาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้สอน บรรณารักษ์ และผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญในการวางแผนเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของรายวิชา/โปรแกรมการสอน ซึ่งการประเมินการรู้สารสนเทศในรายวิชาต่างๆ นั้น ผู้สอนและบรรณารักษ์เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนารูปแบบของการประเมินการรู้สารสนเทศที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดและเหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละรายวิชา พร้อมทั้งให้ความสำคัญในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สอนกับบรรณารักษ์ในการประเมินการรู้สารสนเทศที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่สอนและบริบทของสถาบัน ดังนั้น การประเมินการรู้สารสนเทศแบบร่วมมือจึงเป็นกิจกรรมที่ใช้วัดความสำเร็จของโปรแกรมการสอนการรู้สารสนเทศว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาได้มากน้อยเพียงใด

หนังสือเรื่อง **Collaborative Information Literacy Assessments: Strategies for Evaluating Teaching and Learning** นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนการรู้สารสนเทศที่มุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างผู้สอนกับบรรณารักษ์ (faculty-librarian collaboration) หนังสือเล่มนี้เป็นเล่มที่ 3 ที่รับผิดชอบโดยบรรณารักษ์ 2 ท่าน คือ Dr. Thomas P. Mackey เป็นคณบดีประจำศูนย์การเรียนรู้ทางไกล (Center for Distance Learning) ที่ SUNY Empire State College และ Trudi E. Jacobson เป็นหัวหน้าโปรแกรมการศึกษาผู้ใช้ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ University at Albany, SUNY สำหรับหนังสือเล่มแรกตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2007 คือเรื่อง Information Literacy Collaborations That Work นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างผู้สอนกับบรรณารักษ์ในการสอนการรู้สารสนเทศในสาขาวิชาที่หลากหลาย ส่วนเล่มที่ 2 คือหนังสือเรื่อง Using Technology to Teach Information Literacy ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2008 นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการสอนการรู้สารสนเทศซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างผู้สอนกับบรรณารักษ์ สำหรับหนังสือเล่มที่ 3 นี้เป็นหนังสือที่เขียนร่วมกันระหว่างผู้สอนกับบรรณารักษ์ โดยมุ่งนำเสนอรูปแบบการประเมินการรู้สารสนเทศแบบร่วมมือด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งวิธีการประเมินเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาที่แตกต่างกันได้ เนื้อหายังครอบคลุมการอภิปรายถึงความท้าทายที่ผู้สอนและบรรณารักษ์ต้องเผชิญในการทำงานร่วมกันและการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมการประเมินการรู้สารสนเทศแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นมุมมองของผู้สอนและบรรณารักษ์ที่สะท้อนเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการประเมินการรู้สารสนเทศของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ

การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้มุ่งนำเสนอความร่วมมือในการประเมินการรู้สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินแบบบูรณาการที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และการปรับปรุงเกี่ยวกับการออกแบบโปรแกรมและการสอนการรู้สารสนเทศ โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกตามสาขาวิชาเป็น 3 ส่วน คือ **ส่วนที่ 1 สาขาบริหารธุรกิจ** ประกอบด้วยเนื้อหา 2 บทที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินการรู้สารสนเทศในสาขาบริหารธุรกิจและการเงิน โดยใช้การวิเคราะห์การอ้างถึงและการประเมินแบบองค์รวม **ส่วนที่ 2 สาขาสังคมศาสตร์และการศึกษา** ประกอบด้วยเนื้อหา 3 บทที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย (ได้แก่ การประเมินการรับรู้เกี่ยวกับทักษะการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา การวิเคราะห์การอ้างถึง การสำรวจความคิดเห็น การวิเคราะห์แหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาใช้อ้างอิงในบรรณานุกรม และการประเมินจากการเขียนบรรยายโดยนักศึกษา) การประเมินโดยใช้แบบทดสอบที่มีลักษณะของข้อคำถามแบบหลายตัวเลือกและการประเมินแบบออนไลน์ **ส่วนที่ 3 สาขามนุษยศาสตร์** ประกอบด้วยเนื้อหา 3 บทที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินตนเอง การประเมินแบบองค์รวมโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนรูบริค (Rubrics) และการประเมินการรู้สารสนเทศในรายวิชาสหวิทยาการที่มุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าและการเขียน สำหรับเนื้อหาในแต่ละส่วนประกอบด้วยส่วนนำ (Section introduction) ที่เขียนโดยบรรณารักษ์ มีลักษณะเป็นการนำเสนอเนื้อหาโดยสรุปในแต่ละบทและข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการประเมินการรู้สารสนเทศ ส่วนเนื้อหาในแต่ละบทประกอบด้วย บทนำ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง บริบทของสถาบัน รูปแบบความร่วมมือในการประเมินการรู้สารสนเทศ การประเมินรูปแบบ และบทสรุป

หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการรู้สารสนเทศในระดับมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย โดยเฉพาะบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือกับผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษา โดยเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการออกแบบการประเมินการรู้สารสนเทศ การประเมินการรู้สารสนเทศของนักศึกษา การวัดประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนการรู้สารสนเทศแบบร่วมมือ ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือกับผู้สอนในการปรับปรุงและประเมินการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศในรายวิชา